Podsumowanie XVII Ogólnopolskiego Forum PCPR i MOPR

Kategoria: Polityka Społeczna
Opublikowano: piątek, 12, maj 2023 11:02
Alicja Cisowska
Odsłony: 1497

Od 17 do 19 kwietnia br. w Nieszawce Wielkiej k. Torunia odbyło się XVII Forum Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie. W wydarzeniu tym wzięli udział dyrektorzy, reprezentujący liderów powiatowych systemów pomocy społecznej i wsparcia rodziny z całego kraju.

Organizatorem forum było Ogólnopolskie Stowarzyszenie Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „CENTRUM".

Tegoroczne ogólnopolskie forum PCPR i MOPR poświęcone było ważnym aspektom działalności tych instytucji, w szczególności wchodzących w życie olbrzymich zmian w ustawach regulujących system wsparcia rodziny i pieczy zastępczej i przeciwdziałania przemocy domowej. Omawiano też inne ważne obszary systemu pomocy społecznej i wsparcia rodziny oraz współczesne zagrożenia dla rodziny. Dodatkowym elementem Forum było zebranie sprawozdawcze Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Powiatowych i Miejskich Ośrodków Pomocy Rodzinie „CENTRUM".

Otwarcia XVII Forum dokonała Przewodnicząca Zarządu OSPiMOPR „CENTRUM" Anna Kulczyńska (PCPR we Żaganiu), podkreślając rolę i znaczenie Powiatowych Centrów Pomocy Rodzinie w działalności dla rodziny. Powitała też, wraz z Wiceprzewodniczącymi OSPiMOPR „CENTRUM": Rafałem Walterem (MOPR w Toruniu) i Mirosławem Sobkowiakiem (PCPR w Gostyniu) wszystkich uczestników XVII Ogólnopolskiego Forum PCPR i MOPR.

Obrady Ogólnopolskiego Forum zainaugurowała Bernadeta Skóbel – Radca Prawny Związku Powiatów Polskich, Koordynator pomocy prawnej Biura Związku Powiatów Polskich. Poprowadziła panel merytoryczny „Zmiany w obszarze zadań z zakresu polityki społecznej realizowanych przez powiat." Min. omówiła pojęcie rękojmi należytej realizacji zadań koordynatora rodzinnej pieczy zstępczej czy sprawę upoważnień starosty dla kierownika PCPR w sprawach zgód starosty. Odpowiadając na pytania uczestników Forum przedstawiła szczegółowo takie zagadnienia, jak zakres i sposób naliczania kosztów koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej dla porozumień między powiatami; umowy z rodzinami zastępczymi; wygaśnięcia porozumień; oceny sytuacji dziecka; koszty utrzymania i eksploatacji budynków rodzin zastępczych; ocenianie rękojmi i wiele innych ważnych dla prawidłowej realizacji zmian w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Bernadeta Skóbel przedstawiła też planowane zmiany w rozporządzeniu o placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz planowane zmiany w rozporządzeniu w sprawie algorytmu przekazywania środków PFRON samorządom wojewódzkim i powiatowym.

Omówiła też projektowane zmiany w ustawie o pomocy społecznej, m.in. dotyczące mieszkań chronionych, usług opiekuńczych, wsparcia krótkoterminowego w domach pomocy społecznej czy zdarzeń nadzwyczajnych.

Kolejną sesję Ogólnopolskiego Forum PCPR i MOPR, zatytułowaną „Coś o deinstytucjonalizacji, czyli kierunki rozwoju usług społecznych" poprowadził Adam Szponka Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej w Toruniu. We wprowadzeniu do tego panelu dyrektor Szponka przypomniał historię deinstytucjonalizacji, rozpoczynającą się w 2012 r. ogólnoeuropejskimi wytycznymi dotyczącymi przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności. Jej ważnym etapem na poziomie Polski stała się „Strategia rozwoju usług społecznych. Polityka publiczna do roku 2030 (z perspektywą do 2035 r.)" przyjęta 10 sierpnia 2022 r. przez Radę Ministrów

Phoca PDF

(M.P.2022.767). Zakłada ona realizację procesu deinstytucjonalizacji, czyli przechodzenia od opieki o charakterze instytucjonalnym do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej. Usługi społeczne będą koncentrować się na rodzinie i dzieciach, seniorach, osobach z niepełnosprawnościami oraz osobach z zaburzeniami psychicznymi i w kryzysie bezdomności. Prelegent przypomniał główne cele Strategii i zaprosił do dyskusji, podkreślając kierunki rozwoju usług społecznych i przypominając, że w 2035 r. ok. 2,5 mln osób w Polsce będzie wymagało zorganizowanego wsparcia.

W ożywionej dyskusji zwrócono uwagę na brak wskazania w strategii krajowej drogi i etapów realizacji jej celów. Podkreślano potrzebę rozwiązania wielu problemów, m.in.: braku chętnych do pracy w pieczy zastępczej, braku specjalistów czy niskich zarobków w systemie pomocy społecznej i wsparcia rodziny.

Wskazano, że każda reforma wymaga nakładów finansowych, a w krajowej strategii brak wskazania źródeł finasowania, bo uznano, że reforma systemu pomocy społecznej i wsparcia rodziny odbędzie się bezkosztowo. Podkreślono, że tworzenie Centrów Usług Społecznych, których obecnie w Polsce funkcjonuje ok. 50 to eksperyment, bo już dziś pojawił się problem, jak te CUSy utrzymać po okresie wsparcia środkami konkursowymi, który się właśnie kończy.

Zaznaczono, że system wsparcia jest obecnie rozbity i niespójny. Przykładem jest funkcjonowanie warsztatów terapii zajęciowej i środowiskowych domów samopomocy. Oba typy placówek wsparcia dziennego dla osób z niepełnosprawnościami pracują w bardzo zbliżony sposób. Jednak pierwsze mają zapewnione, również na najbliższe lata, wysokie dofinansowania i płace; a ŚDSy dostają dofinansowanie nawet niezapewniające najniższego wynagrodzenia pracownikom.

Podkreślano też, że sięganie przez ośrodki pomocy społecznej i powiatowe centra pomocy rodzinie po środki zewnętrzne na rozwój usług społecznych nie zapewni wszystkim pieniędzy, a poza tym, jak wskazują dane, ponad połowa jednostek pomocy społecznej i wsparcia rodziny nie aplikuje w ogóle o takie środki, głównie z powodu przeciążenia pracą oraz ze względu na rozbudowaną biurokrację i procedury formalne aplikowania o środki zewnętrzne.

Kolejną ważną część obrad ogólnopolskiego forum PCPR i MOPR poprowadziła Marzena Bartosiewicz – Zastępca Dyrektora, Biuro ds. Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej. M. Bartosiewicz omówiła fundamentalne zmiany, wprowadzone nowelizacją - ustawą z 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2023.535).

Te zmiany to m.in. nowa poszerzona definicja przemocy domowej, wskazanie nowych form przemocy, których diagnozowanie było dotąd problematyczne (np. przemoc ekonomiczna) lub całkowicie wymykało się możliwości skutecznego uruchamiania procedur przeciwdziałania przemocy (np. cyberprzemoc). Poszerzono też znacząco krąg osób, które mogą zostać uznane za doświadczające przemocy. SZCZEGÓLNIE WAŻNE JEST USTAWOWE UZNANIE, ŻE DZIECKO, BĘDĄCE ŚWIADKIEM PRZEMOCY, JEST RÓWNIEŻ OSOBĄ DOZNAJĄCĄ PRZEMOCY DOMOWEJ!

Inne znaczące zmiany wprowadzone nowelizacją przepisów o przeciwdziałaniu przemocy, na które zwróciła uwagę Marzena Bartosiewicz, to:

1. Zmiany definicyjne mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa i ochrony osób zagrożonych i

Phoca PDF

doznających przemocy w rodzinie.
2. Zmiany dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty".
3. Zmiany zasad pracy i funkcjonowania zespołów interdyscyplinarnych.
4. Zastąpienie funkcjonujących grup roboczych przez grupy diagnostyczno-pomocowe.
5. Zmiany dotyczące osób stosujących przemoc w rodzinie.
6. Zmiany zasad pracy i funkcjonowania Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie funkcjonującego przy Ministrze ds. zabezpieczenia społecznego.
7. Zmiany w zakresie poprawy funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy dokonane w innych ustawach, np. o policji, o broni czy w kodeksie wykroczeń.

Wystąpienie przedstawicielki MRiPS wywołało ożywioną dyskusję o sposobach wprowadzenia zmian do powiatowych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Następną część obrad – panel merytoryczny „Usamodzielnianie a usamodzielnienie" prowadził Marcin Lewandowski – Prezes Zarządu Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych „DLA NASZYCH DZIECI". Skupił się on na jednym ze słabszych elementów pieczy zastępczej, zarówno tej instytucjonalnej jak i rodzinnej, czyli na procesie usamodzielniania wychowanków. Od strony praktycznej przeanalizował poszczególne etapy tego ważnego procesu, wskazując słabe strony i proponując, w oparciu o doświadczenia własne i innych, rozwiązania poprawiające skuteczność i efektywność tego końcowego etapu funkcjonowania pieczy zastępczej. Skupił się na takich obszarach procesu usamodzielniania jak mieszkanie, wykształcenie, praca, dochód, zasoby wsparcia, umiejętności życiowe, wartości, stabilizacja, w tym też emocjonalna, planowanie. Przytoczył też wyniki badań Uniwersytetu Śląskiego, wskazujące, że najefektywniejsze w reintegracji rodzinnej są rodziny spokrewnione. Mniej skuteczne są placówki opiekuńczo-wychowawcze, a najmniejsze efekty odnoszą rodziny zawodowe i rodziny niezawodowe.

Kolejna część obrad poświęcona była „Procesowi adopcji". Zasady i praktykę tego procesu przedstawiła Anna Sobiesiak – Dyrektor Kujawsko-Pomorskiego Ośrodka Adopcyjnego. Omówiła szczegółowo m.in. kryteria doboru kandydatów na rodziców adopcyjnych (m.in. motywacja, przygotowanie do roli rodzica adopcyjnego, szkolenie w kierunku radzenia sobie z deficytami dziecka, budowania relacji i więzi, zadbania o tożsamość dziecka, właściwe postawy rodzicielskie), postępowanie z dzieckiem w procesie adopcyjnym (np. kwalifikacja, stopniowe wprowadzanie rodziców adopcyjnych w życie dziecka, pierwsze kontakty, postępowanie przed sądem rodzinnym), zespoły ds. okresowej oceny sytuacji dziecka.

Dyrektor Anna Sobiesiak zaprosiła uczestników forum do dyskusji. Rozmawiano o kryzysie rodzicielstwa adopcyjnego i zastępczego, o problemach związanych z przyjmowaniem do adopcji czy do pieczy zastępczej licznych rodzeństw, o zagrożeniach dla systemu rodzinnego rodziny adopcyjnej czy zastępczej, związanych z przyjęciem dziecka lub dzieci, o zwiększającej się liczbie dzieci z niepełnosprawnościami i deficytami, dzieci, które mają niewielką szansę na przysposobienie czy nawet miejsce w pieczy zastępczej, co powoduje, że coraz częściej ich przyszłością będą domy pomocy społecznej.

Osobną część dyskusji poświęcono doświadczeniom ośrodków adopcyjnych przy wdrażaniu krajowego systemu teleinformatycznego, co niebawem będzie też zadaniem PCPR i MOPR.

Kolejna sesja ogólnopolskiej konferencji PCPR i MOPR została poświęcona „Współczesnym zagrożeniom dla funkcjonowania rodziny". Prowadzący Mirosław Sobkowiak (PCPR w Gostyniu)

Phoca PDF

scharakteryzował niebezpieczeństwa w sieci, z którymi mają kontakt dzieci i młodzież: cyberprzemoc, patostreaming, seksting, sextortion, fomo, sharenting, grooming, happy slapping, fonoholizm itp., czy ostatnio szczególnie rozprzestrzeniające się zagrożenia związane ze modami intenetowymi i challenge'ami. Wskazywał też na zasady konieczne do stosowania przy profilaktyce.

Ważną częścią Ogólnopolskiego Forum były panele dyskusyjne. W ich trakcie przyjęto wspólne stanowiska Stowarzyszenia „CENTRUM" i uczestników XVII Ogólnopolskiego Forum PCPR i MOPR w sprawach:

1. sposobu obliczania kosztów objęcia rodziny zastępczej opieką koordynatora: koszt ten powinien być wyliczony proporcjonalnie do liczby dzieci/osób które przebywają w rodzinie zastępczej/rodzinnym domu dziecka po osiągnieciu pełnoletności na podstawie art. 37 i obejmować: wynagrodzenie, dodatkowe wynagrodzenie roczne (tzw. 13-tka), nagrody, wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający, pochodne od wynagrodzeń, koszty dojazdu koordynatora do rodziny zastępczej/RDD oraz do innych miejsc gdy jest to związane z wykonywaniem zadań koordynatora, koszty szkoleń/doskonalenia zawodowego koordynatora związane z wykonywaniem obowiązków na tym stanowisku pracy, oraz koszty badań wstępnych i okresowych;
2. dofinansowania Środowiskowych Domów Samopomocy w zbliżonej wysokości do kosztów, jakie otrzymują Warsztaty Terapii Zajęciowej z uzasadnieniem, iż prowadzą zbliżoną działalność wspierającą w zakresie aktywizacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.

Dyskutowano też o problemach: - o braku podwyżek dla pracowników pomocy społecznej i wsparcia rodziny; - o konieczności wyrównania uprawnień koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej i asystentów rodziny z tymi, jakie posiadają pracownicy socjalni (np. dodatki za pracę w terenie, dodatkowy urlop, koszty przejazdów); - o przeciwdziałaniu wypaleniu zawodowemu; - o dodatkowych uprawnieniach dla pracowników merytorycznych i kadry zarządzającej systemu pomocy społecznej (np. dodatkowe urlopy czy urlopy dla poratowania zdrowia, co może zachęcić do pracy w pomocy społecznej w dobie deficytu pracowników i sytuacji ich odpływu; - o uruchomieniu przez samorządy zasobów lokalowych dla kandydatów na rodziny zastępcze; - o wskazówkach wynikających z raportu NIK w sprawie pieczy zastępczej; - o konieczności poprawy jakości i efektywności pracy z rodziną na poziomie gminnym, w tym pracy asystentów rodziny, też przy zatrudnienie większej liczby specjalistów ich wspierających w trudnej pracy z rodzinami; - o kryzysie pieczy zastępczej; - o coraz większej liczbie dzieci z rodzin zastępczych umieszczanych w pieczy instytucjonalnej (od 2019 r. jest to corocznie 20% dzieci umieszczanych w placówkach); - o opieszałości sądów rodzinnych.

W trakcie Forum odbyło się sprawozdawcze zebranie ogólne OSPiMOPR „CENTRUM", które poprowadzili Przewodnicząca Zarządu OSPiMOPR „CENTRUM" Anna Kulczyńska (PCPR we Żaganiu), wraz z Wiceprzewodniczącym OSPiMOPR „CENTRUM" Mirosławem Sobkowiakiem (PCPR w Gostyniu).

Organizatorzy XVII Ogólnopolskiego Forum podziękowali wszystkim prelegentom. Podziękowali też Rafałowi Walterowi Dyrektorowi MOPR w Toruniu, który szczególnie zaangażował się w organizację XVII Forum, zarówno od strony organizacyjnej, jak i merytorycznej.

Obrady XVII Forum był to czas długich dyskusji, wielu propozycji rozwiązań i wymieniania się dobrymi praktykami.

Phoca PDF

Kategoria: Polityka Społeczna
Opublikowano: piątek, 12, maj 2023 11:02
Alicja Cisowska
Odsłony: 1497

Źródło: IP

Phoca PDF